■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamonline.ir www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

یکشنبه ۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۰ | ۴ شوال ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و دوم - شماره ۵۹۳۸ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Sunday - May 16, 2021

حدیث روز: تحف‌العقول

امام صادق (ع): میل به دنیا، مایه غم و اندوه است و بی‌میلی و زهد به دنیا، مایه آسایش دل و پیکر است.

واحه: مولانا

چون ترا دیدم محالم حال شد
جان من مستغرق اجلال شد

امروز در تاریخ:

- بازگشت نادرشاه افشار و سپاهیانش از هند به ایران(۱۱۱۸ش)
- زادروز ایرج طهماسب، کارگردان و خالق مجموعه نمایشی کلاه‌قرمزی(۱۳۳۸ش)
- افتتاح فرودگاه بین‌المللی امام‌خمینی(۱۳۸۳ش)
- درگذشت قاسم افشار، گوینده خبر صداوسیما(۱۳۹۷ش)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۳/۰۱ — غروب آفتاب: ۲۰/۰۳
اذان مغرب: ۲۰/۲۳ — نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۱۱
اذان صبح (فردا): ۴/۱۹ — طلوع خورشید(فردا): ۵/۵۸

وضعیت آب و هوای امروز

تهران	ایلام	اراک	اردبیل	بندرعباس	بجنورد	ساری	یزد
۲۸ / ۱۸	۲۹ / ۱۵	۲۶ / ۱۰	۲۵ / ۶	۳۸ / ۲۶	۲۷ / ۱۲	۲۷ / ۱۶	۳۲ / ۱۹

حکمت ۷: نهج‌البلاغه

صدقه دارویی است شفابخش و اعمال بندگان در این جهان، مقابل چشم آنهاست در آن جهان.

تلنگر

تکل زیر پای ادبیات

علیرضا رأفتی
روزنامه‌نگار

یکی دو سال پیش برنامه‌ای در تلویزیون ساخته شد با شعار و هدف این‌که آمده است سطح کتابخوانی را در جامعه ارتقا بدهد. یک سوپراستار سینمایی آمد و پشت میز اجرا نشست و شرکت‌کنندگان پس از گذشتن از هفت‌خوان پیش از برنامه یکی‌یکی آمدند و روی صندلی شرکت‌کننده نشستند. برنامه چه‌طور بود؟ مجری سوالاتی از اطلاعاتی که به درد هیچ‌کس نمی‌خورد می‌پرسید و جواب‌هایی که در قوطی هیچ عطاری پیدا نمی‌شود را از طرف شرکت‌کننده‌ها دریافت می‌کرد. قبل از شروع مسابقه هم مجری از شرکت‌کننده می‌پرسید روزی چند ساعت مطالعه می‌کند؟ شرکت‌کننده هم عددی را می‌گفت در مایه‌های روزی پنج ساعت! و من هیچ‌وقت نفهمیدم کسی که روزی پنج ساعت برای مثال رمان کلیدر دولت‌آبادی را خوانده باشد چرا باید بداند قوزک پای کدام پستاندار حین شناکردن ذوزنقه می‌شود؟! همه اینها را گفتم که بگویم کسانی که برنامه را با هدف ارتقای سطح مطالعه راه انداخته بودند و کسانی که برای شرکت در مسابقه روزی پنج ساعت مطالعه می‌کردند، هیچ‌کدام نمی‌دانستند وقتی می‌گوییم مطالعه، دقیقا راجع به چه حرف می‌زنیم؟! اگر بخواهم مثالی ملموس‌تر از این جامعه بزنم می‌توانم کنکور را برایتان از قفسه خاک‌خورده قابل تأسف‌ها بکشم بیرون و دانش‌آموزانی را مثال بزنم که چند سال روزی دوازده ساعت سرشان را سنجاق کتاب می‌کنند و مثل آبکشی که آب از دریا بردارد، هیچ نمی‌از هیچ یمی برنمی‌دارند.

حالا دو فوتبالیست و مربی فوتبال معروف در برنامه‌ای پربیننده در تلویزیون حاضر شده‌اند و در جواب سوال «سه نویسنده ایرانی نام ببرید» نه‌تنها کسی را نمی‌شناختند بلکه نویسنده را بیکار خطاب کرده‌اند. خب طبیعی است که بعضی فوتبالیست‌ها اسم نویسنده‌ها را ندانند، همان‌طور که در بعضی جمع‌های روشنفکری کسی حرفی از فوتبال نمی‌زند. اما ای‌کاش حالا که نویسنده‌هایمان را نمی‌شناسیم و فرهنگ و ادبیات‌مان را شوت کرده‌ایم، لااقل فوتبال‌مان سری در سرها داشت که دل‌مان از این معامله نمی‌سوخت!

بگذریم، قرار نیست مثل سیاهان آمریکایی همیشه معترض، غر بزنم! آمده بودم مثل مجری‌هایی که می‌خواهند سطح مطالعه را ارتقا بدهند بگویم که اگر این روزها گذرتان به کتاب‌فروشی افتاد حتما چند جلد از حاصل عمر بیکاران کشورتان را بخرید و بخوانید، ضرر نمی‌کنید.

کافه میرداماد

گفت‌وگو با دکتر محمدصادق افراسیابی درباره خانواده و فناوری‌های جدید

مراقب سرمایه‌ات باش

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

۱۵ ماه می روز جهانی خانواده است و شعار امسال برای این روز؛ «خانواده و فناوری‌های جدید در راستای رفاه» انتخاب شده‌است. این شعار می‌تواند توجه افراد خانواده به‌خصوص والدین و جوانان را به سمت استفاده از فناوری‌های مدرن، شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌هایی ببرد که با استفاده هوشمندانه از آنها می‌توان به اقتصاد خانواده کمک کرد، زمانی که حال معیشتی و اقتصاد خانواده خوب باشد، سطح رفاه هم در آن بالا می‌رود و زمانی که اعضای خانواده از رفاه بیشتری برخوردار باشند، حتما خانواده کارایی بیشتری خواهد داشت و سطح تنش‌های آن کمتر خواهد شد. البته همه اینها بستگی به دانش، آگاهی و سواد افراد خانواده دارد که در این میان سواد عمومی و سواد رسانه‌ای اهمیت ویژه‌تری دارند.

با دکتر محمدصادق افراسیابی، معاون تولید مرکز توسعه فرهنگ و هنر در فضای مجازی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که یکی از مؤسسان انجمن سوادرسانه‌ای هم هست هم‌صحبت شدم تا برایمان بگوید چگونه می‌توان از فناوری‌های جدید برای بهبود شرایط خانواده استفاده کرد.

اتفاقات خوب آنلاین در دوره کرونا

دکتر افراسیابی می‌گوید با تحولاتی که در دنیای فناوری‌های مدرن به وجود آمده، خانواده‌ها وقت بیشتری را در شبکه‌های اجتماعی و پلتفرم‌ها سپری می‌کنند. این شبکه‌ها فرصتی را به وجود آورده که انجام برخی از کارها راحت‌تر شده‌است. دولت الکترونیک یکی از این امکانات است. پیام‌رسان‌ها نیز بسیاری از کارها و ارتباطات را سهل‌تر کرده و مردم از محتواهای موجود در این پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی به‌راحتی می‌توانند استفاده کنند. این‌که فناوری‌های مدرن در جهت رفاه بیشتر خانواده هستند را در دوره کرونا بیشتر شاهد هستیم. در این دوره دید و بازدیدها و دورهمی‌ها و سفرها محدود شده‌است. فناوری‌های امروزی اما دید و بازدیدهای مجازی را گسترش داده و خانواده اصلی و هسته مرکزی را به دیگر اعضای خانواده و فامیل وصل نگه‌داشته‌است هرچند آنها از یکدیگر فاصله مکانی زیادی داشته‌باشند. مبادلات مالی الان بیشتر از طریق پلتفرم‌ها و اپلیکیشن‌ها صورت می‌گیرد که این هم در راستای رفاه افراد و خانواده است. آموزش آنلاین مدارس و دانشگاه‌ها در دوره کرونا گسترش پیدا کرد و دری جدید در آموزش پدید آورد که روزبه‌روز هم کامل‌تر و گسترده‌تر می‌شود. آموزش آنلاین در پساکرونا هم ادامه خواهد یافت و برای آموزش‌های مکمل می‌توان از این فضا استفاده کرد. این طور نیست که کرونا که تمام شود، آموزش آنلاین هم پرونده‌اش بسته می‌شود و آموزش آنلاین در کنار آموزش حضوری که اصلا نباید و نمی‌توان آن را حذف کرد به کارش ادامه می‌دهد.

اقتصاد خانواده و کسب و کارهای اینترنتی

به دکتر افراسیابی درباره حضور خانواده‌ها در زمینه کسب و کارهای اینترنتی می‌پرسم و این‌که چگونه افراد می‌توانند با این فضاها بیشتر آشنا شوند و با کسب درآمد اوضاع مالی خانواده را بهبود ببخشند؟ می‌گوید: در زمینه درآمدزایی در دنیای آنلاین سه نوع کسب و کار خانگی را ردیابی کرده‌ایم. خانواده‌هایی که سایت و اپلیکیشن اختصاصی خود را راه‌اندازی کرده‌اند و در این فضا مشغول درآمدزایی هستند. گروهی هستند که برای کسب درآمد از پلتفرم‌های اصلی و بزرگ استفاده می‌کنند. این پلتفرم‌ها که در کشور ما یکی، دو تا بیشتر نیستند، مدتی است که بخشی را به کسب و کارهای بومی اختصاص داده‌اند و این خرید و فروش به درآمد خانواده کمک می‌کند. برخی مردم از ظرفیت اینستاگرام برای کسب و کار خانگی استفاده می‌کنند که این می‌تواند هم فروش محصولات تولیدی باشد و هم ارائه خدمات و تولید محتوا، مشاوره و... با این اوصاف فضای مجازی یکی از مکان‌های درآمدزایی برای خانواده‌هاست که خوب هم عمل کرده و روز به روز گسترده‌تر می‌شود.

بازار باید رصد شود

از دکتر افراسیابی درباره مدیریت و آموزش درباره کسب و کارهای دنیای مجازی و آنلاین می‌پرسم و این‌که چگونه باید برای این کارها نیز برنامه‌ریزی کرد که با اشباع یک حرفه یا شغل روبه‌رو نشد یا چگونه می‌توان کسب و کارهای خانگی راه‌اندازی کرد که نو و تازه باشد و بازار خوب و فعالی داشته‌باشد. می‌گوید: مرکز ما به‌زودی با اتحادیه تولید و نشر محتوا در فضای مجازی تفاهم‌نامه‌ای را به امضا خواهد رساند که بر اساس آن گزارش‌های ماهانه و فصلی را درباره کسب و کارهای آنلاین در ایران دریافت خواهیم کرد. این باعث می‌شود نقاط قوت و ضعف پیدا شود و این که کجاها کارهای رو به رونق است و کجا با خلأ روبه‌روست. این گزارش قرار است در سامانه‌ای در اختیار مردم قرار گیرد و هم کسانی که پروانه کسب و کار آنلاین دارند و مشغول به کارند و چه آنهایی که تمایل دارند در این فضا کار کنند به این اطلاعات دسترسی خواهند داشت. دولت باید بازار، نیازها و خلأهای آن را در اسرع وقت ارائه کند. در این شرایط افراد می‌توانند بازار را رصد کرده و نقاط قوت و ضعف آن را پیدا کنند و اگر قرار است کسب و کار اینترنتی راه‌اندازی کنند، نبض بازار دست‌شان بیاید.

اما مهم‌ترین نکته در کنار رصد بازار و ردیابی نقاط قوت و ضعف آن، آموزش است. افراد باید قبل از ورود به کسب و کار اینترنتی به‌خصوص مشاغل کوچک خانگی آموزش ببینند و اصول این کسب و کار را یاد بگیرند، چون اگر کاربلد نباشند به احتمال زیاد شکست می‌خورند و همان مقدار محدود سرمایه و پس‌انداز محدود خود را از دست می‌دهند. اتفاقی که برای مردم در بورس رخ داد. مردم زیادی هیجانی شدند و بدون این‌که از سواد بورس و بازارش اطلاع داشته‌باشند، سرمایه زیادی وارد این بازار کرده و باعث سقوط آن شدند. کسب و کارهای خانگی آنلاین هم اگر درست و اصولی نباشد، احتمال زمین‌خوردن و ایجاد استرس و تنش در خانواده را بیشتر می‌کند. مسلما برخی از کسب و کارها که خیلی وقت است فعالیت خود را شروع کرده‌اند، در این راه موفق‌ترند چون بنا به سابقه‌ای که دارند، اعتماد مشتری‌ها را به‌دست آورده‌اند و با خدماتی که به آنها می‌دهند، مشتریان را حفظ می‌کنند. کسانی که می‌خواهند وارد بازار اینترنتی شوند در کنار یادگیری آموزش‌های این بازار باید مدام در حال رصد باشند و با هوشیاری کسب و کارهایی را که اشباع شده، پیدا کنند و به سمت آنها نروند و اگر قرار است در همان فضا فعالیت کنند، بهتر است افزوده‌ای خلاقانه داشته‌باشند که مشتری را گیر بیندازد و او را حفظ کند. فقط تاکید می‌کنم خانواده‌ها به‌شدت مراقب سرمایه خود در بازار آنلاین باشند و ریسک نکنند.

سواد رسانه‌ای را جدی بگیریم

دکتر افراسیابی می‌گوید: دنیا به سمت استفاده از فناوری‌های جدید در همه زمینه‌ها پیش می‌رود. چشم‌انداز این دنیا بسیار گسترده و به نظرم مثبت است اما در این میان باید یک نکته را بسیار جدی گرفت و روی آن کار کرد و آن چیزی نیست جز سواد رسانه‌ای. همه افراد جامعه باید یاد بگیرند و آموزش ببینند که زمان خرید آنلاین وقتی محصول را دیدند و از سلامت آن مطمئن شدند، پول آن را پرداخت کنند اما الان در ۹۰ درصد خریدهای آنلاین این موضوع رعایت نمی‌شود. از طرفی اخباری که در فیک نیوزها منتشر می‌شود بسیار بالاست. این هم باید از طرف دولت و هم از طرف مردم رصد و مراقبت شود. گاهی خانواده‌ها بر اساس همین اخبار نادرست برای زندگی و کسب و کارشان برنامه‌ریزی کرده و سرمایه خود را از دست می‌هند. محتواهایی که مناسب کودک و نوجوان نیست هم در فضای آنلاین و مجازی منتشر می‌شود که مدیریت و استفاده آنها فقط به این بستگی دارد که افراد به‌خصوص والدین چقدر سواد رسانه‌ای دارند یا چقدر به ارتقای این سواد و استفاده از آن تمایل دارند. بحث تولید محتوا برای سواد رسانه‌ای یک بخش است اما تشویق مردم به استفاده از این محتواها بحث دیگری است که به‌شدت لازم است و برای حفظ سلامت روانی و اقتصادی خانواده‌ها باید روی آن کار شده و حتی به عزمی ملی تبدیل شود.

مقطع حساس کنونی

انتخاب رشته نادرست و راهکار درست

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

زن جوانی نزد دکتر داروسازی که از دوستان پدرش بود رفت و از رفتار مادرشوهرش شکایت کرد و گفت او و مادرشوهرش هرروز باهم جروبحث می‌کنند و مادرشوهرش در همه جزئیات زندگی آنها دخالت می‌کند و زندگی را بر وی تلخ و طاقت‌فرسا کرده است. دکتر داروساز گفت: من داروسازم و مشاور نیستم اما دوست مشاوری دارم که می‌توانی نزد او بروی و با او مشورت کنی. زن جوان گفت: من برای مشاوره نزد شما نیامده‌ام، بلکه برای این آمده‌ام که سمی به من بدهی تا در غذای او بریزم و او را بکشم. دکتر داروساز وقتی با روحیه عاطفی زن جوان مواجه شد، فکری کرد و گفت: اگر سم خطرناکی در غذای او بریزی همه متوجه خواهند شد که سم موجب مرگ وی شده است و پلیس نیز در بازجویی‌های فنی متوجه خواهد شد سم را تو در غذای وی ریخته‌ای. زن جوان گفت: پس چه کنیم؟ داروساز گفت: من معجونی به تو می‌دهم که هرروز مقداری از آن را در غذای مادرشوهرت بریزی. این معجون کم‌کم اثر می‌کند و هیچ‌کس متوجه اتفاقی که افتاده است، نخواهد شد. زن جوان گفت: آخ جون. داروساز گفت: و در این مدت تو باید با وی مدارا و خوش‌رفتاری کنی تا کسی به تو شک نکند. زن جوان معجون را گرفت و به خانه رفت و هرروز مقداری از آن را در غذای وی ریخت و در تمام مدت نیز با وی مهربانی کرد. مادرشوهر نیز در این مدت تحت تأثیر مهربانی زن جوان با وی مهربان شد به‌طوری‌که پس از مدتی باهم به گردش و پارک رفتند و برای هم بستنی و پاستیل خریدند و به هم عشق دادند. روزی زن جوان نزد داروساز رفت و گفت: آقای دکتر! من تازه متوجه شده‌ام مادرشوهرم چه جواهر کمیابی است. اگر ممکن است دارویی به من بدهید که سم را از بدن وی خارج کند. داروساز لبخندی زد و گفت: معجونی که به تو دادم سم نبود، بلکه یک داروی تقویتی بود. وی افزود: سم در ذهن و نگاه تو بود و اکنون خودش از بین رفته است. زن جوان از وی تشکر کرد و گفت: شما باید مشاور می‌شدید، چطور داروساز شدید؟ داروساز گفت: در انتخاب رشته دقت نکردم و برای مدتی خاموش شد.

مرور و عبور
جام جم: ۲۰۰ سال قبل

کم‌آبی در اصفهان جدی شد

استاندار اصفهان گفت: هم اکنون تنها ۴۱۰ میلیون متر مکعب آب در پشت سد زاینده‌رود موجود است و اصفهان امسال با یک میلیارد مترمکعب کمبود آب روبه‌رو است. طرح انتقال آب به یزد و کاشان تاثیری بر منابع آب استان اصفهان ندارد و باید برای رفع کم‌آبی استان نسبت به تسریع در طرح‌های انتقال آب تونل سوم کوهرنگ و چشمه لنگان، اقدام عاجل به‌عمل آورد. (صفحه یک)

نامه اعتراض آمیز میرکریمی به منتقد فرانسوی

«زیر نور ماه» همین است که هست، شما با دموکراسی‌تان خوش باشید.

سیدرضا میرکریمی، کارگردان فیلم «زیر نور ماه» که در بخش هفته منتقدان جشنواره کن به نمایش درآمد، در نامه‌ای خطاب به یک منتقد معروف فرانسوی، اعمال سلیقه او را در سرنوشت پایانی فیلم نکوهش کرد. «زیر نور ماه» سرگذشت طلبه‌ای را به تصویر می‌کشد که در تردید میان پوشیدن لباس روحانیت و نپوشیدن آن، به کسوت روحانیت درمی‌آید. میشل فرودن، یک منتقد فرانسوی گفته بود چنانچه پایان فیلم نپوشیدن لباس روحانیت توسط شخصیت اصلی داستان بود، احتمال برنده شدن این فیلم خیلی زیاد بود. پایان این فیلم از سوی منتقدان سینمایی پیروزی مذهب اعلام شده است. در اعتراض به این موج تبلیغی که بر علیه فیلم «زیر نور ماه» به راه افتاده است، لیزا پیچ، منتقد آمریکایی فیلم میرکریمی تصویر زیبا از پیوند انسانیت و معنویت توصیف کرد. (صفحه ۳)

گفت‌وگوی بوق اشغال با دکتر غلامعلی حدادعادل

سابقه تقلب در دوران تحصیل؟

فقط یک‌بار، آن هم لو رفت و آبروریزی شد. در درس هندسه، ورقه رسم کمال خرازی را به‌جای ورقه خودم به معلم نشان دادم و او فهمید.

بهترین رمان ایرانی؟

چون با همه علاقه‌ای که به رمان دارم، فرصت مطالعه رمان‌های مهم و بزرگ را نداشته‌ام، از اظهارنظر خودداری می‌کنم. البته کارهای اسماعیل فصیح را قوی می‌دانم، هر چند با همه دیدگاه‌های او موافق نیستم.

یک لطیفه برای در فکر فرو رفتن؟ البته تعریف کردن تنها یک لطیفه برای من دشوار است اما چون اصرار می‌کنید عرض می‌کنم که یک آقایی که خیلی زشت بود، گاهی مردم به او می‌گفتند تو چرا این‌قدر زشتی؟ و آن آقا از خودش دفاع می‌کرد و می‌گفت: آخر من نوزاد که بودم، مرا در بیمارستان با یک بچه دیگر عوض کرده‌اند! (صفحه ۵)

دکتر کامران از نامزدی ریاست‌جمهوری کناره گرفت

دکتر حسن کامران با صدور اطلاعیه‌ای به‌دلیل بالا بودن هزینه تبلیغات و تعداد زیاد کاندیداهای ریاست‌جمهوری از شرکت در رقابت‌های انتخاباتی کناره گرفت.

در اطلاعیه وی آمده است: آنچه برای من مهم است وجود اطمینانی است که با امدادهای امام زمان (ع) و رهبری مقتدر، مدیر و دشمن‌شناس، دولت آینده جمهوری اسلامی ایران راه عزت و شرف و کمال انسانی و اقتدار ملی را خواهد پیمود و نظارت مستمر و اشراف همه‌جانبه و روحیه شهادت‌طلبی مقام معظم رهبری و حضور شما عزیزان در صحنه، راه هرگونه انحراف را از اصول و ارزش‌هایی که با خون هزاران شهید پیوند خورده است، خواهد بست. (صفحه ۱)